

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/264/2015
Identifikačné číslo spisu: 9011010231
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9011010231.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Prof. Ing. B. P., DrSc., bytom O., zastúpený JUDr. Mariánom Ševčíkom CSc., advokátom so sídlom Nezábudková 22, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 15026/2008/51/RK zo dňa 27. októbra 2011, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/10/2012-100 zo dňa 18. februára 2014, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/10/2012-100 zo dňa 18. februára 2014 z r u š u j e a v e c m u v r á c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave konanie v časti žaloby o nemajetkovú ujmu vo výške 17.000 € zastavil, rozhodnutie žalovaného č. 15026/2008/51/RK zo dňa 27. októbra 2011 podľa § 250j ods. 3 O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že na pojednávaní žalobca upresnil petít žaloby, navrhol zrušiť rozhodnutie žalovaného, vec mu vrátiť na ďalšie konanie, pričom žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy 17.000 € vzal späť, s čím poverená zástupkyňa žalovaného vyjadrila súhlas.

Súd z administratívneho spisu zistil, že žalovaný rozhodnutím číslo 15026/2008-51 zo dňa 31. 8. 2009 vyčiarol žalobcu zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, Oddielu na zápis znalcov, Odboru: Stavebníctvo, Odvetvie: pozemné stavby, Odhad hodnoty nehnuteľností, poruchy stavieb, podľa § 34 ods. 6 zákona číslo 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 382/2004 Z.z.“), pretože žalobca

nepreukázal splnenie zákonnej podmienky absolvovania odborného minima a odborných skúšok do 31. 8. 2008 podľa § 34 ods. 4 zákona číslo 382/2004 Z.z. Rozklad žalobcu voči prvostupňovému rozhodnutiu žalovaný zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil.

Podľa názoru prvostupňového súdu, žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie, ktoré bolo vydané na základe v tom čase neúčinného právneho predpisu, zákona č. 136/2010 Z.z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 136/2010 Z.z.), ktorý nadobudol účinnosť až 01.06.2010. Krajský súd na základe uvedeného ustálil, že druhostupňové rozhodnutie bolo vydané na základe právneho predpisu, ku dňu vydania prvostupňového rozhodnutia neúčinného a bolo ho potrebné ako nezákonné podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zrušiť.

O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.

II.

Voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalovaný odvolanie, v ktorom uviedol, že postupom súdu bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a žiadal na základe týchto dôvodov rozsudok krajského súdu zmeniť a žalobu zamietnuť, prípadne vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa jeho názoru, súd vec nesprávne právne posúdil, rozsudok bol nedostatočne odôvodnený, zmätočný a nepreskúmateľný.

Súd v danom prípade preskúmaval rozhodnutie nad rámec žalobcom vymedzeným. Neposúdil rozhodnutie čo do podstaty a vyňal z odôvodnenia rozhodnutia jednu, výsledok neovplyvňujúcu skutočnosť, na základe ktorej zrušil rozhodnutie bez zváženía správnosti a zákonnosti samotného výroku rozhodnutia a zvyšku odôvodnenia.

Základom pre potvrdenie prvostupňového správneho rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok podľa § 34 ods. 3 písm. b) zákona číslo 382/2004 Z.z., prípadne § 34 ods. 4 citovaného zákona - čiže splnenie podmienky odborného minima a odborných skúšok do 31. 8. 2008. Žalobca sčasti preukázal splnenie jednej čiastočnej podmienky a to absolvovanie jednej odbornej skúšky v odbore stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, avšak žalovanému túto skutočnosť preukázal až dňa 9. 6. 2009. Žalobca nedodrжал zákonom určenú lehotu, čo bez ďalšieho bolo spôsobilé viesť k vyčiarknutiu znalca zo zoznamu. Tento krok nebol výsledkom voľnej správnej úvahy žalovaného, pretože povinnosť vyčiarknuť znalca za stanovených podmienok ukladá žalovanému priamo zákon. Toto ustanovenie bolo platné v čase vyčiarknutia žalobcu zo zoznamu ako i v čase rozhodovania žalovaného, ktorý oprel rozhodnutie o § 34 ods. 3 písm. b), ods. 4 a ods. 6 zákona.

Druhostupňový správny orgán sa riadne vysporiadal s uvedenými dôvodmi v rozhodnutí a aj bez prípadného skúmania splnenia ďalšej podmienky odborného minima bol povinný žalobcu zo zoznamu vyčiarknuť. Vo vzťahu k preukázaniu naplnenia druhej podmienky, a to splnenie podmienky odborného minima, bolo žalovanému vytknuté použitie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona číslo 136/2010 Z.z. v rámci odôvodnenia rozhodnutia. Uvedený zákon však bol uvedený v odôvodnení druhostupňového rozhodnutia v rámci úvah o splnení podmienky odborného minima. Skutočnosť je taká, že žalobca ani nepostupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis, pretože nesplnil podmienku preukázania odborného minima a vôbec nenastala situácia, kedy by sa prípadnou aplikáciou zákona číslo 136/2010 Z.z. sprísnila požiadavka pre splnenie podmienky odborného minima, práve naopak, uvedený predpis bol prijatý z dôvodu transponovania Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. 12. 2006 o službách na vnútornom trhu do právneho poriadku Slovenskej republiky. Je zrejmé, že žalovaný snahou o aplikovanie § 3 ods. 5 zákona číslo 136/2010 Z.z. neškodil žalobcovi v jeho právach ale naopak, ak by sa striktnie pridržiaval právneho stavu pred prijatím uvedeného zákona, žalobcom predložené "Osvädčenie o absolvovaní kurzu znaleckého minima" dňa 25. 11. 2005 a 16. 12. 2005 v Českej republike by nemohlo byť prijaté ako preukazujúce podmienku získania odborného minima.

Podľa vyhlášky číslo 490/2004 Z.z. na vykonávanie zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, konkrétne § 9 ods. 2, odborné minimum zabezpečujú znalecké ústavy a tlmočnicke ústavy na základe poverenia ministerstvom. České ústavy uvedeným poverením zo strany ministerstva nedisponujú a predloženie českého osvedčenia nemohlo v žiadnom prípade preukazovať splnenie podmienky odborného minima ani pred účinnosťou zákona číslo 136/2010 Z.z. ani v čase jeho účinnosti.

Keďže mal správny orgán za to, že predložené osvedčenie nespĺňalo podmienku rovnocennosti alebo zásadnej porovnateľnosti s odborným minimom získaným v podmienkach Slovenskej republiky, ďalšie skúmanie sa ukázalo ako nepotrebné. Ak správny orgán do odôvodnenia úvahu o splnení podmienok stanovených v § 3 ods. 5 zákona číslo 136/2010 Z.z. urobil, tak v snahe o čo najširšiu preskúmateľnosť rozhodnutia. Skúmanie splnenia podmienky získania odborného minima by nadobudlo ďalší význam v prípade, ak by si žalobca po vyčiarknutí znovu podal žiadosť o zápis do zoznamu. Vysporiadanie sa s predmetným zákonom nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia druhostupňového orgánu. Žalobca jednoznačne nepreukázal splnenie podmienky odbornej skúšky v dvoch odvetviach, kde bol zapísaný ako znalec, v lehote stanovenej zákonom a žalovaný mal povinnosť vyčiarknuť ho zo zoznamu.

Žalovaný oprel svoje rozhodnutie o účinný právny predpis, a preto súd nemal dôvod aplikovať § 250j ods. 3 O.s.p. a v žiadnom prípade nemal konať nad rámec dôvodov uvedených v žalobe.

Aj v prípade, ak by sa zákon číslo 136/2010 Z.z. v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, nemohlo by to mať vplyv na iné rozhodnutie správneho orgánu čo do výroku a zrušením napadnutého rozhodnutia by došlo len k zopakovaniu procesu bez privodenia výhodnejšieho rozhodnutia pre žalobcu.

Prístup krajského súdu považuje za neprijateľný, vedúci k neistote na strane žalobcu, ktorý má síce dojem plného úspechu, avšak v konečnom dôsledku rozsudok nevedie k efektívnemu a konečnému riešeniu veci. Konaním súdu je možné len formálne predĺžovanie správneho konania s rovnakým výsledkom.

Podľa názoru žalovaného, viaceré časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu nespĺňajú požiadavky úplného, presvedčivého a správneho odôvodnenia. Súd sa obmedzil len na konštatovanie použitia retroaktivity a nevenoval pozornosť ďalším skutočnostiam vyplývajúcim z administratívneho spisu a zo samotného rozhodnutia. Porušením povinnosti riadne odôvodniť rozhodnutie došlo aj k porušeniu práva účastníka náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu. Nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia spôsobila jeho nepreskúmateľnosť.

III.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu doručenom súdu dňa 12. 6. 2014 navrhol napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdiť v celom rozsahu, stotožňujúc sa z jeho právnym názorom. Žiadal o priznanie trov odvolacieho konania v sume 69,91 €.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle ust. § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 1.7.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.).

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/10/2012-100 zo dňa 18. februára 2014, ktorým súd rozhodnutie žalovaného č. 15026/2008/51/RK zo dňa 27. októbra 2011 podľa § 250j ods. 3 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V danom prípade bolo potrebné, pred tým ako odvolací súd pristúpil k preskúmaniu rozsudku súdu prvého stupňa, vysporiadať sa s prípustnosťou odvolania.

Krajský súd v Bratislave v poučení napadnutého rozsudku uviedol, že v časti, ktorou zrušil rozhodnutie žalovaného nie je odvolanie prípustné, s poukazom na ustanovenie § 250ja ods. 1 O.s.p. Dôvodom pre tento záver bolo zrušenie rozhodnutia žalovaného na základe ustanovenia § 250j ods. 3 O.s.p., pretože bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu. Námietskami uvedenými v žalobe sa nezaoberal.

V zmysle ust. § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok), výrok je najdôležitejšou náležitosťou správneho rozhodnutia, ktorý musí obsahovať rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo.

Z výrokovej časti rozhodnutia musí byť predovšetkým zrejmé, čo bolo predmetom rozhodovania, na základe akého právneho predpisu a ktorého ustanovenia správny orgán rozhodoval.

Z výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia žalovaného číslo 15026/2008/51 zo dňa 31. augusta 2009 vyplýva, že správny orgán rozhodol o vyčiarknutí žalobcu zo zoznamu znalcov podľa ustanovenia § 34 ods. 6 zákona číslo 382/2004 Z.z.

V odôvodnení rozhodnutia správny orgán poukázal na účinné znenie § 34 ods. 3 písm. b), ods. 4, § 34 ods. 6 zákona číslo 382/2004 Z.z. a uviedol, že žalobca nepreukázal splnenie podmienky odborného minima a odborných skúšok do 31. augusta 2008, čo bolo dôvodom pre jeho vyčiarknutie zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, z oddielu na zápis znalcov, odbor: Stavebníctvo, odvetvie: Pozemné stavby, Odhad hodnoty nehnuteľností, Poruchy stavieb.

Správny orgán v prvostupňovom rozhodnutí žiadnym spôsobom nezaložil svoje rozhodnutie na ustanoveniach predpisu č. 136/2010 Z.z.

Žalovaný rozhodnutím číslo 15026/2008/51/RK zo dňa 27. 10. 2011, potvrdil prvostupňové rozhodnutie podľa § 61 ods. 3 v spojení s ust. § 59 ods. 2 správneho poriadku a podľa § 34 ods. 6 zákona číslo 382/2004 Z.z.

V odôvodnení svojho rozhodnutia rozviedol svoju úvahu o správnosti záverov prvostupňového orgánu. Z dôvodu, že žalobca preukázal absolvovanie kurzu znaleckého minima osvedčením vydaným ústavom iného členského štátu, poukázal na znenie § 3 ods. 5 zákona číslo 136/2010 Z.z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom zároveň uviedol, že § 15 zákona číslo 382/2004 Z.z. explicitne uvádza, že ustanovenia zákona číslo 136/2010 Z.z. sa použijú, ak zákon číslo 382/2004 Z.z. neustanovuje inak. Správny orgán však nerozhodoval s prihliadnutím na predpis číslo 136/2010 Z.z. z dôvodu, že žalobca nepreukázal dôvodnosť pre takýto postup.

Žalovaný v rozhodnutí prihlíadal na § 9 ods. 3 vyhlášky č. 490/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení, ktorý určuje rozsah odborného minima. Uviedol, že z dokladov predložených žalobcom nevyplýva splnenie podmienok odborného minima podľa § 9 predmetnej vyhlášky. Žalovaný zároveň uviedol, že žalobca nepreukázal splnenie podmienky odborného minima podľa § 34 ods. 3 písm. b) zákona číslo 382/2004 Z.z., čo samo osebe zakladá dôvod na jeho vyčiarknutie zo zoznamu bez ohľadu na to, či splnil alebo nesplnil podmienku odbornej skúšky.

Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí síce v odôvodnení vysporiadať aj s úpravou uznávania splnenia určitej podmienky v inom členskom štáte, podľa predpisu účinného až od 01.06 2010. Rozhodnutia správnych orgánov však obsahovali konkrétny odkaz na príslušný právny predpis, z ktorého vo výrokovej časti rozhodnutia vychádzali a z ktorého vyvodzovali svoje právne posúdenie, a to z účinnej právnej úpravy zákona č. 382/2004 Z. z. (žalovaný poukazoval podporne aj na vykonávaciu vyhlášku č. 490/2004 Z.z.).

Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán nezaložili svoje rozhodnutie na právnom predpise číslo 136/2010 Z.z. tak, ako to konštatoval prvostupňový súd, a preto nebol dôvod na zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia podľa § 250j ods. 3 O.s.p., pretože nebolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu. Odvolací súd preto odvolanie žalovaného pripustil.

Podľa ust. § 1 O.s.p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Princípy spravodlivého procesu predstavujú kvalitu, v ktorej je nevyhnutné, aby súd zabezpečil reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Tieto princípy sú vyjadrené v čl. 46 až 50 ústavy a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Krajský súd v Bratislave vydaním rozsudku podľa § 250j ods. 3 O.s.p., voči ktorému nie je prípustné odvolanie, keď na to nebol daný právny dôvod, zasiahol do procesných práv účastníkov konania, ktorým odňal možnosť konať pred odvolacím súdom.

Z obsahu rozsudku krajského súdu je zároveň zrejmé, že sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so žalobnými námietkami a svoje rozhodnutie založil na preskúmaní a právnom posúdení žalobou napadnutého rozhodnutia mimo rámca vymedzeného žalobcom v žalobe. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe dôvodov uvedených vyššie však dospel k záveru, že vada, ktorú zistil a skonštatoval krajský súd, nebola spôsobilá ovplyvniť zákonnosť rozhodnutia žalovaného, nebol preto daný základ pre postup podľa § 250j ods. 3 O.s.p. bez toho, aby nebolo prihlíadané na námietky vymedzené žalobou.

V prípade, ak sa súd prvého stupňa zmýlil v právnom posúdení, nedostatočne zistil skutkový stav, nevysporiadal sa s dôvodmi žaloby, nebola splnená ústavne a zákonom vymedzená povinnosť garantovať účastníkovi konania obsah základného práva na spravodlivú súdnu ochranu jeho práv a oprávnených záujmov.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Krajský súd v Bratislave vo svojom rozsudku č. k. 5S/10/2012-100 zo dňa 18. februára 2014 nedal odpovede na právne námietky uvedené v žalobe ani na stanovisko žalovaného, čím došlo z jeho strany k rozporu s povinnosťami uloženými súdom právnymi normami.

Nie je úlohou odvolacieho súdu naprávať chybný postup súdu prvého stupňa ak zistí, že účastníkovi

konania odňal možnosť konať pred súdom alebo nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku Krajského súdu v Bratislave dospel k záveru, že je ho potrebné za účelom nápravy pochybení zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p.

V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu zaoberať sa následne všetkými žalobnými námietkami žalobcu, argumentáciou žalovaného a rozhodnúť v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s ustanovením § 246 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.